Cymraeg i Bawb - TAR Uwchradd 2022-23

Darlith 5: 28.9.22

Cwestiynu

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

Yr Athrofa
Centre *for* Education
Addysg i Gymru | Education for Wales

www.athrofa.cymru

n.evans@pcydds.ac.uk

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

RHAGORIAITH

CANOLFAN GWASANAETHAU CYMRAEG
WELSH LANGUAGE SERVICES CENTRE

Heddiw, byddwn ni'n …

- Adolygu berfau amhersonol a gorchmynnol.
- Dysgu sut i ofyn ac ateb cwestiwn yn gywir.

Adolygu

- Mae'r Kahoot! yma wedi gosod fel tasg unigol. Cymerwch eich amser. Does dim pwyntiau ychwanegol am ateb yn gyflym. Rhowch eich enw cyntaf fel 'Nickname'

https://play.kahoot.it/v2/lobby?quizId=7fe49a13-8d69-45d9-8bd3-85ff1e0f717a

Cwestiynau …

Mae dau brif fath o gwestiwn …

cwestiwn caeëdig

dim ond ateb cadarnhaol neu negyddol sy'n bosib

cwestiwn agored

amrywiaeth o atebion posib

Cwestiynau caëdig …

Er mai dim ond ateb cadarnhaol neu negyddol sy'n bosib i gwestiwn caëdig, mae sawl ffordd o ateb yn gadarnhaol neu'n negyddol yn Gymraeg ….

Ffurfio cwestiynau caëdig …

Oes > ffurfiau amhendant

Is there a…? *Are there any…?*

Oes llyfr ar y bwrdd? **Oes pensiliau yn y bocs?**

Ydy (ydy'r) > ffurfiau pendant

Is (the)…? *Are (the) …?*

Ydy John yn absennol? **Ydy'r llyfr ar y bwrdd?**

ATEBION: **Oes / Nac oes** neu **Ydy / Nac ydy**

Pa un ddylwn i ei ddefnyddio?

Mae cliw yn y cwestiwn fel arfer!

CWESTIYNAU:
1. **Oes** car gennyt ti?
2. **Ydy** e'n mynd heno?
3. **Oedd** Rhodri yn disgwyl ennill?
4. **Fyddi** di'n gorffen am dri?
5. **Est** ti i'r llyfrgell ddoe?
6. **Ai** i'r llyfrgell est ti ddoe?

Oes / Nac oes

Ydy / Nac ydy

Oedd / Nac oedd

Byddaf / Na fyddaf

Do / Naddo

Ie / Nage

Pa un ddylwn i ei ddefnyddio?

Mae cliw yn y cwestiwn fel arfer!

CWESTIYNAU:
1. **Wyt ti** yn canolbwyntio?
2. **Ydych chi** wedi gorffen?
3. **Ydw i** yn siarad?
4. **Ydw i'n cael** mynd adre?
5. **Ife** pensil yw hwnna?
6. **Alla i** fynd adre?

Ydw / Nac ydw

Ydyn / Nac ydyn

Wyt / Nac wyt … Ydych / Nac ydych

Cei / Na chei

Ie / Nage

Cei / Na chei … Galli / Na alli

Tasg 1: Cwestiynau

- Dilynwch y linc i gyflwyniad *PowerPoint* sy'n cael ei rannu gan bawb.

Darlith 5 - Cwestiynu.pptx

- Mae sleid ar gyfer pob yr un ohonoch.
- Ysgrifennwch 8 cwestiwn y byddwch chi'n defnyddio yn yr ystafell ddosbarth neu mewn taflenni gwaith.
- Defnyddiwch y patrymau ar sleidiau 2 a 3 i'ch helpu chi

  e.e.

  Oes unrhyw un yn absennol heddiw?

Tasg 2: Atebion

- Ar ôl i chi ysgrifennu 8 cwestiwn, cliciwch ar sleid myfyriwr arall
- Ysgrifennwch eich enw mewn cromfachau ar bwysyr enw gwreiddiol.
- Ysgrifennwch atebion i'r 8 cwestiwn (ar gyfer y dasg yma mae defnyddio iaith gywir yn bwysicach nag ateb yn gywir!)
- Defnyddiwch y patrymau ar sleidiau 2 a 3 i'ch helpu chi

  e.e.

  Oes…neu…Nac oes

Sawl a Faint?

Ffurfio'r cwestiwn …

Sawl gydag enw unigol – Sawl plentyn sydd yn y dosbarth?

Faint gydag enw lluosog, ond cofiwch yr 'o' a'r treiglad meddal!
Faint o blant sydd yn y dosbarth?

Ateb y cwestiwn …

Gallwn ateb y ddau gwestiwn trwy roi rhif yn lle faint/sawl …

Sawl plentyn sydd yn y dosbarth? Naw plentyn sydd yn y dosbarth.

Faint o blant sydd yn y dosbarth? Naw o blant sydd yn y dosbarth.

Tasg: Sawl a Faint?

Ysgrifennwch un cwestiwn ‘Sawl?’ ac un cwestiwn ‘Faint?’ yn y sgwrs.

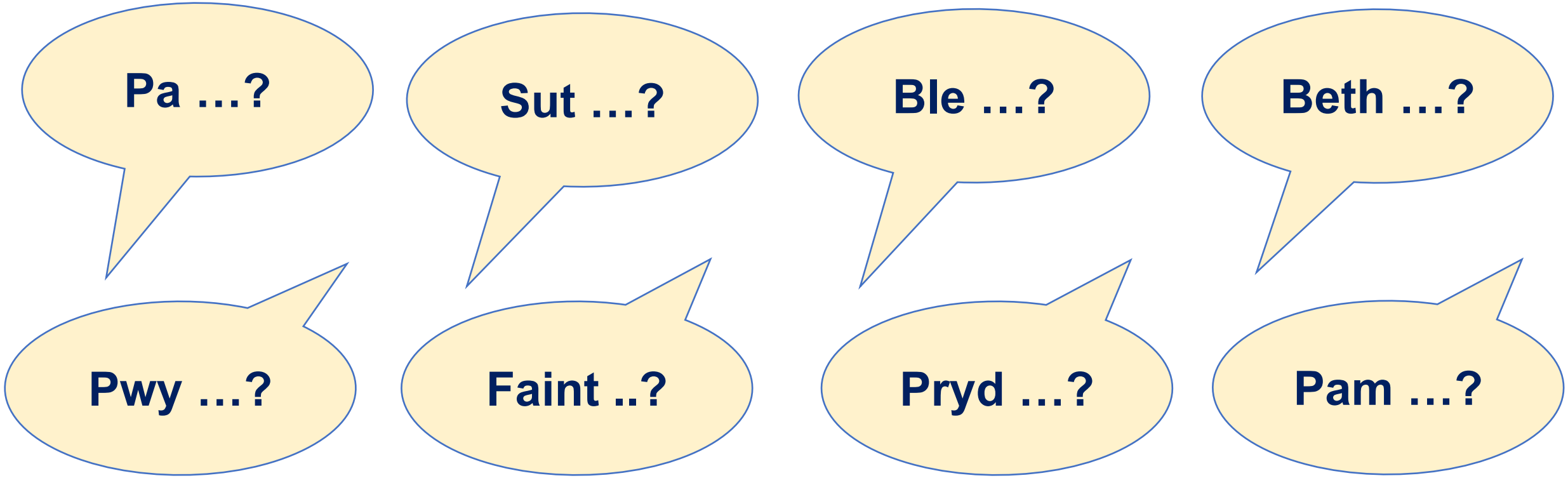

Y treigladau …

Sut + berf		Sut taloch chi am y llyfrau?
Sut + enw	Treiglad meddal	Sut **g**yfrifiadur yw e?
Pryd + berf		Pryd cyrhaeddon nhw?
Ble + berf		Ble gadawaist ti dy got?
Beth + berf	Treiglad meddal	Beth **dd**ywedodd y rhiant?
Faint + berf	Treiglad meddal	Faint **d**alon nhw?
Pwy + berf	Treiglad meddal	Pwy **f**wytodd y cinio?
Pa + enw	Treiglad meddal	Pa lyfrau ysgrifennodd hi?
Pa + enw + berf	Treiglad meddal	Pa lyfrau **dd**arllenaist ti?
P'un + berf	Treiglad meddal	P'un **b**rynoch chi?
Pam		Pam dest ti i'r ysgol?

Cwestiynau agored …

Bydd cwestiynau agored yn caniatáu amrywiaeth o atebion. Byddan nhw'n cychwyn gyda'r geiriau gofynnol hyn …

Y Gorffennol …

- Rhaid treiglo'n feddal wrth ofyn cwestiwn sy'n defnyddio berf gryno yn y gorffennol e.e.

  Ddarllenodd e'r llyfr?

  Welodd e'r rhaglen?

  Dderbyniodd hi'r sefyllfa?

- Ateb: Do/Naddo

Y Gorffennol …

- Os ydych am fod yn fwy ffurfiol, rhaid defnyddio'r geiryn gofynnol 'a'

  A ddarllenodd e'r llyfr?
  A welodd e'r rhaglen?
  A dderbyniodd hi'r sefyllfa?

- Ateb: Do/Naddo

- SYLWER: Mae'r treiglad yn aros!

Tasg: Seren Iaith

- Yn y sianeli, un myfyriwr i rannu'r PDF Seren Iaith ar y sgrin

- Fel grwp, trafodwch yr atebion i:
  - **Cwestiynau 1**
  - **Cwestiynau 2**
  - **Cwestiynau 3**

SIANELI GWAITH GRŴP

RHEOL: Mae'n rhaid i chi siarad Cymraeg â'ch gilydd!!

Ewch i'r sianel berthnasol yn y Tîm Cymraeg i Bawb.

Nia 1	Nia 2	Nia 3	Nia 4
Alanna **Amber** **Eva** **Rhydian**	**Ffion** **Cerian** **Lloyd** **Richard**	**Steffan** **Caitlin** **Gwenllian**	**Keanu** **Laura** **Siôn**

Yn y dosbarth … defnyddio llun fel sbardun

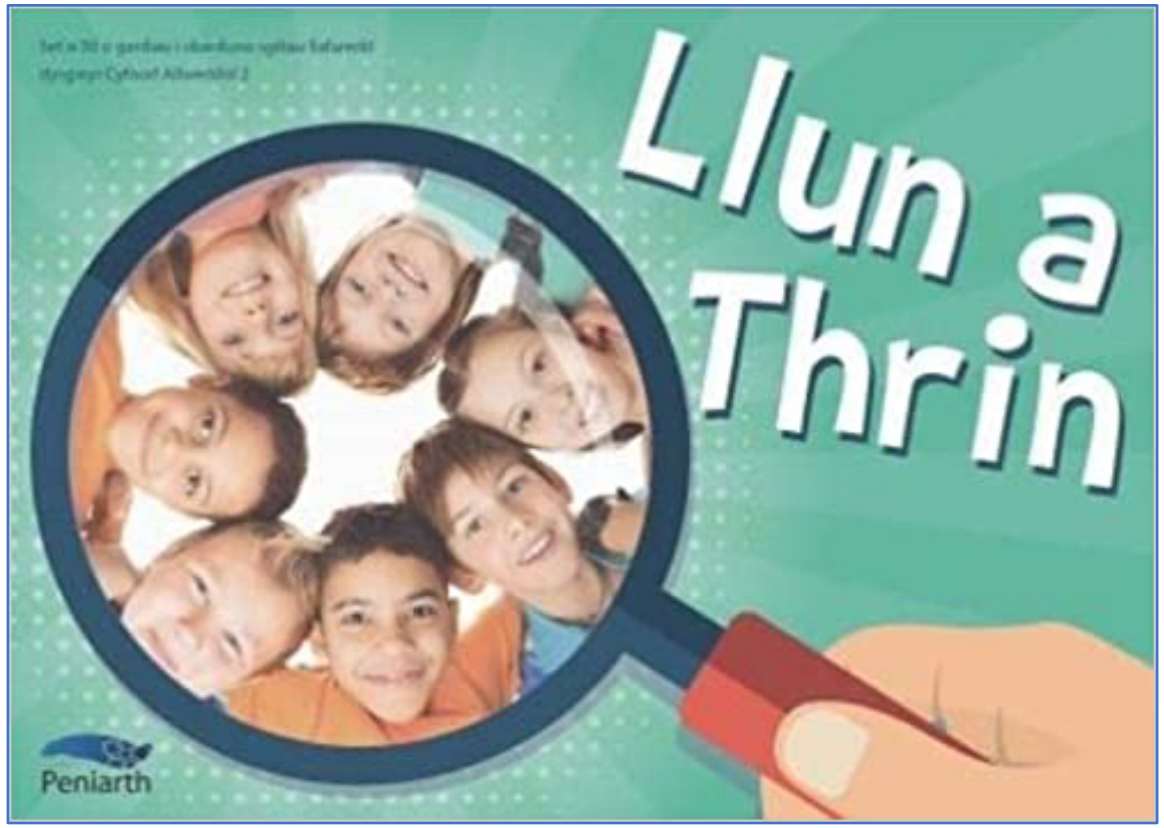

Sut byddech chi'n annog disgyblion i ofyn cwestiynau?

Pa gwestiynau fyddech chi'n gallu eu gofyn i'r disgyblion?

MUNUD I FEDDWL:
A oes modd datblygu sgiliau ysgrifennu?

Yn y dosbarth … defnyddio llun fel sbardun

Pecyn o adnoddau defnyddiol.

Peniarth.cymru

Yn y dosbarth … defnyddio llun fel sbardun

Pa gwestiynau fyddech chi'n gallu eu gofyn i'r disgyblion?

Sut byddech chi'n annog disgyblion i ofyn cwestiynau?

MUNUD I FEDDWL:
A oes modd datblygu sgiliau ysgrifennu?

Ping pong neu bêl-rwyd?

Meddyliwch am ddatblygu sgiliau cwestiynu fel dwy gêm. Ar y dechrau rydych chi am ddysgu'r patrymau cywir iddyn nhw drwy ddarparu cyfleoedd i atgyfnerthu patrymau holi ac ateb (ping pong). Yn y pendraw, rydych chi am annog disgyblion i ateb ei gilydd yn gywir a chwestiynu ei gilydd hefyd (pêl-rwyd).

Darlith nesaf:

12.10.2022 @ 2yp
ar-lein

Dyma fydd eich sesiwn olaf cyn i chi fynd ar eich Profiad Addysgu Proffesiynol cyntaf.